בעזהשי"ת

קוּנְטְרֵס

דֶער טִיר אִיז אָפֶען

וָואס דָאס אִיז אַ וואוּנְדֶערְלִיכֶע שִׁיעוּר אַרַיינְצוּבְּרֶענְגֶען אִין אוּנְז דִי רֵיינֶע אוּן קְלָארֶע אֱמוּנָה אִין בַּאשֶׁעפֶּער, וִוי אוֹיךְ עֵצוֹת אוּן הִתְחַזְקוּת וְויאַזוֹי אַדוּרְךְ צוּ גֵיין דֶעם לֶעבְּן בְּשָׁלוֹם.

פָארְגֶעלֶערְנְט דוּרְךְ

כְּבוֹד קְדוּשַׁת הָרַב הַצַּדִיק מוֹהֲרָא"ש זי"ע

פַּרְשַׁת תּוֹלְדוֹת תשע"ג

גֶעבּוֹיעֶט אוֹיף דִי וֶוערְטֶער פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, אֲדוֹנֵינוּ מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

אוּן אוֹיף דִי וֶוערְטֶער פוּן זַיין תַּלְמִיד, מוֹרֵינוּ הַגָּאוֹן הַקָדוֹשׁ

רַבִּי נָתָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

אוּן עֶס אִיז צוּזַאמְגֶעפְלָאכְטְן מִיט פְּסוּקִים פוּן תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים, אוּן מַאֲמָרִים פוּן אוּנְזֶערֶע הֵיילִיגֶע חֲכָמִים פוּן גְמָרָא אוּן מִדְרָשִׁים אוּן הֵיילִיגְן זוֹהַר.

עֶס אִיז גֶעבְּרֶענְגְט גֶעוָוארְן צוּם דְרוּק
דוּרְךְ חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב - נוּא יָארְק יצ"ו

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש
וויליאמסבורג
27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש
בארא פארק
4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש
קרית יואל
8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש
קרית יואל
8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש
בלומינגראוו
24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש
מאנסי
32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551

היכל הקודש
ירושלים
רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

היכל הקודש
בני ברק
רחוב ירושלים 2
052.760.5715

נדפס ע"י
קרן הדפסה
היכל הקודש
2623 State Route 52
Liberty, NY 12754
718.387.2691
www.BreslevCenter.com

צו הערן די
הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב
212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב
212.444.9169

דֶער טִיר אִיז אָפֶען

א.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב׳ סִימָן פ"ד):
עֶס אִיז דָא אַ טוֹיעֶר אוּן אַ עֶפֶענוּנְג, וָואס דוּרֶעךְ דָארְט גֵייט מֶען אַרַיין צוּם בַּאשֶׁעפֶער, אוּן דָאס אִיז 'תְּפִלָּה'; דָאס הֵייסְט, יֶעדֶער מֶענְטְשׁ טְרַאכְט: הַלְוַואי וָואלְט אִיךְ וֶוען גֶעקֶענְט אַרַיין גֵיין רֶעדְן אוּן זַיין נָאנְט צוּם בַּאשֶׁעפֶער, נָאר קֵיינֶער וֵוייסְט נִישְׁט וואוּ דִי טִיר אִיז, אוּן אַז עֶר הָאט שׁוֹין יָא גֶעטְרָאפְן דֶעם טִיר, הָאט עֶר

נִישְׁט דֶעם פַּאסִיגְן שְׁלִיסְל, אוּן עֶס אִיז מְקוּיָם גֶעוָוארְן דָאס וָואס עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק (בְּרֵאשִׁית יט, יא): וְאֶת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר פֶּתַח הַבַּיִת הִכּוּ בַּסַּנְוֵרִים ... וַיִּלְאוּ לִמְצֹא הַפָּתַח, - דִי מֶענְטְשְׁן דְרֵייעֶן זִיךְ אַרוּם בְּלִינְד אוּן קֶענֶען נִישְׁט טְרֶעפְן דִי טִיר. חֲזַ"ל זָאגְן (נְדָרִים סד ע"ב): 'סוּמָא חָשׁוּב כְּמֵת', אַז אֵיינֶער אִיז בְּלִינְד, אִיז זַיין לֶעבְן נִישְׁט קַיין לֶעבְן רַחְמָנָא לִצְלָן, אוֹיךְ זָאגְן חֲזַ"ל (יוּמָא עד ע"ב) 'סוּמָא אֵינוֹ שׂוֹבֵעַ', אַ בְּלִינְדֶער הָאט נִישְׁט קַיין זֶעטֶענִישׁ; אוּן יֶעדֶע זַאךְ וָואס עֶר עֶסְט, שְׁפִּירְט עֶר וִוי עֶר קַייעֶט שְׁטְרוֹי.

וֶועגְן דֶעם הָאט דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער רַחְמָנוּת גֶעהַאט אוֹיף אוּנְז, אוּן עֶר הָאט אוּנְז גֶעגֶעבְּן אַזַא גְרוֹיסְן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, וָואס עֶר וַוייזְט אוּנְז וואוּ דֶער טִיר אִיז, אוּן עֶר הָאט אוּנְז גֶעגֶעבְּן דֶעם שְׁלִיסְל אוֹיפְצוּמַאכְן דֶעם טִיר, אוּן אַרַיינְגֵיין דָארְט, אוּן וֶוען דֶער טִיר אִיז שׁוֹין אָפֶען, אוּן מֶען גֵייט אַרַיין, גֵייט מֶען אַרוֹיף טְרֶעפּ, אִיז וַוייטֶער דָא אַ טִיר, אוּן מֶען דַארְף וַוייטֶער אַ שְׁלִיסְל, גֶעט אוּנְז דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי וַוייטֶער נָאךְ אַ שְׁלִיסְל, אוּן מֶען מַאכְט דָאס אוֹיךְ אוֹיף, אוּן אַזוֹי אִיז כְּסֵדֶר דָא טְרֶעפּ מִיט

פְּרִישֶׁע טִירְן אוּן מֶען דַארְף דָאס אַלְץ עֶפֶענֶען (עַיֵין חַיֵי מוֹהֲרַ"ן סִימָן תכ). וָואס אִיז דֶער טִיר? דִי מוֹיל! אוּן דָאס דַארְף מֶען עֶפֶענֶען. אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן ז; י) אוֹיף דֶעם פָּסוּק (תְּהִלִּים נא, יז) 'ה' שְׂפָתַי תִּפְתָּח'; אַז דָאס גֵייט אַרוֹיף אוֹיף דֶער עִנְיָן פוּן תְּפִלָּה אוּן הִתְבּוֹדְדוּת, אַ אִיד זָאל זִיךְ צוּגֶעוואוֹינֶען צוּ רֶעדְן צוּם בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אוֹיף אִידִישׁ, אוּן אוֹיף זַיין שְׁפְּרַאךְ וָואס עֶר אִיז צוּגֶעוואוֹינְט, אוּן דִי מַתָּנָה וֶועט דִי גַאנְצֶע וֶועלְט בַּאקוּמֶען דוּרְךְ מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, וַוייל מָשִׁיחַ וֶועט נֶעמֶען דֶעם דֶרֶךְ פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, אוּן עֶר וֶועט דָאס צוּשְׁפְּרֵייטְן פַּאר דִי גַאנְצֶע וֶועלְט, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן אַז מִיר זָאלְן שׁוֹין זוֹכֶה זַיין צוּ דֶעם, אוּן עֶס זָאל מְקוּיָם וֶוערְן דֶעם פָּסוּק (יְשַׁעְיָה יא, ט): **כִּי מָלְאָה הָאָרֶץ דֵּעָה [לָדַעַת] אֶת הֲוָיָ"ה**, - דִי גַאנְצֶע וֶועלְט זָאל מַכִּיר זַיין דֶעם בַּאשֶׁעפֶער. אוּן נָאכְדֶעם זָאל מְקוּיָם וֶוערְן דֶעם פָּסוּק (צְפַנְיָה ג, ט): **כִּי אָז אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שָׂפָה בְרוּרָה לִקְרֹא כֻלָּם בְּשֵׁם הֲוָיָ"ה**, - אֲפִילוּ אַלֶע אוּמוֹת וֶועלְן שׁוֹין נָאר רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

ב.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א׳ סִימָן ס"ב): וֶוען אַ מֶענְטְשׁ זָאל וִויסְן אַז דֶער בַּאשֶׁעפֶער אִיז דָא מִיט אִים, בַּיי אִים, לֶעבְּן אִים, וָואלְט עֶר שְׁטֶענְדִיג גֶערֶעדְט צוּ אִים, נָאר פַארְוָואס רֶעדְט דֶען נִישְׁט אַ מֶענְטְשׁ צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן?! וַוייל ׳דִי יְדִיעָה׳ אִיז פַארְהוֹילְן פוּן אִים, אוּן עֶר וֵוייסְט נִישְׁט, אַז דֶער בַּאשֶׁעפֶער אִיז שְׁטֶענְדִיג דָא מִיט אִים; דָאס הֵייסְט עֶס דַאכְט זִיךְ אִים, אַז דֶער בַּאשֶׁעפֶער בַּאהַאלְט זִיךְ עֶרְגֶעץ אִין הִימְל, מִילֵי מִילְיָאנֶען מַיילְן וַוייט, דֶערְפַאר זֶעט מֶען וִוי עֶס אִיז פַארְהַאן מֶענְטְשְׁן, וָואס שְׁרֵייעֶן מִיט אוֹיסְטֶערְלִישֶׁע קוֹלוֹת בַּיים דַאוֶונֶען, כְּדֵי זַיינֶע תְּפִלּוֹת זָאלְן אַרוֹיפְגֵיין הוֹיעֶךְ, אוּן עֶר כַאפְּט גָארְנִישְׁט אַז דֶער בַּאשֶׁעפֶער אִיז דָא! וֶועגְן דֶעם גֶעפוּנֶען מִיר אוֹיךְ אַז חֲזַ"ל זָאגְן (בְּרָכוֹת כד, ע"ב): ׳הַמַּשְׁמִיעַ קוֹלוֹ בִּתְפִלָּתוֹ הֲרֵי זֶה מִקְּטַנֵּי אֱמָנָה׳. וַוייל עֶר גְלֵייבְּט נִישְׁט אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז דָא, מֵיינְט עֶר אַז עֶר מוּז דַאוֶונֶען הוֹיעֶךְ. קוּמְט אוֹיס אַז אַ מֶענְטְשׁ הָאט אַ שְׁטַארְקֶע אוּן קְלָארֶע אֱמוּנָה, שְׁפִּירְט

עֶר אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים אִיז דָא, אוּן עֶר קֶען רֶעדְן צוּ אִים.

נָאר פַארְוָואס הָאט אַ מֶענְטְש נִישְׁט קַיין אֱמוּנָה? יֶעדֶער אִיד הָאט דָאךְ אַ נְשָׁמָה, וָואס דָאס אִיז אַ ׳חֵלֶק אֱלֹקַי מִמַּעַל׳, וָואלְט עֶר דָאךְ גֶעדַארְפְט שְׁפִּירְן דֶעם בַּאשֶׁעפֶער?! נָאר דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת אֱמוּנָה, סִימָן כ״ב): ׳הַפֶּשַׁע שֶׁל הָאָדָם מַכְנִיס כְּפִירָה לְאָדָם׳, אַז אַ מֶענְטְש זִינְדִיגְט רַחְמָנָא לִצְלָן, פַאלְט אִין אִים אַרַיין כְּפִירוֹת; דָאס הֵייסְט, דֶער עִיקָר פוּן אַ מֶענְטְש אִיז דִי נְשָׁמָה, אוּן דָאס אִיז אָנְגֶעטוּהְן מִיט אַ גוּף, אַזוֹי וִוי חַזַ״ל זָאגְן (נִדָּה לא, ע״א): ׳שְׁלֹשָׁה שׁוּתְּפִין יֵשׁ בָּאָדָם, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אָבִיו וְאִמּוֹ׳, דְרֵיי שׁוּתְּפִים אִיז פַארְהַאנֶען אִין אַ מֶענְטְש: טַאטֶע מַאמֶע, וָואס זֵיי גֶעבְּן דִי ׳בָּשָׂר וְעַצָמוֹת׳ אוּן דִי ׳דַם׳, וָואס דָאס אִיז דֶער גַאנְצֶער גוּף, אוּן דִי ׳נְשָׁמָה׳ גֶעט דֶער בַּאשֶׁעפֶער, אוּן וֶוען עֶס קוּמְט דִי צַייט, נֶעמְט דֶער בַּאשֶׁעפֶער צוּרִיק דִי נְשָׁמָה, אוּן טַאטֶע מַאמֶע בְּלַייבְּן מִיטְן גוּף, אוּן קֶענֶען שׁוֹין גָארְנִישְׁט טוּהְן דֶערְמִיט, אוּן זֵיי דַארְפְן דָאס בַּאגְרָאבְן. נָאר דֶער גוּף פַארְדֶעקְט דִי נְשָׁמָה, אוּן וָואס מֶער אַ

מֶענְטְשׁ זִינְדִיגְט חָלִילָה וְחַס, וֶוערְט דִי נְשָׁמָה מֶער אוּן מֶער פַּארְדֶעקְט; כָאטְשִׁיג דִי זֶעלְבֶּע נְשָׁמָה לִיגְט נָאךְ אִינֶעם מֶענְטְשׁ, נָאר עֶר שְׁפִּירְט דָאס שׁוֹין נִישְׁט, וַוייל דֶער גוּף פַּארְדֶעקְט אוּן בַּאהַאלְט פוּן אִים דָאס גֶעטְלִיכְקֵייט וָואס אִיז דָא אִין אִים.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק א׳ סִימָן כ״ב): אַ אִיד דַארְף רַחְמָנוּת הָאבְּן אוֹיף זַיין גוּף, אוּן דָאס אוֹיסְלַייטֶערְן, בִּיז דֶער גוּף זָאל שׁוֹין אוֹיכֶעט מַשִּׂיג זַיין אֱלֹקוּת, אוּן דֶער גוּף זָאל אוֹיךְ וֶוערְן אַ 'חֵלֶק אֱלֹקַי מִמַּעַל', אַזוֹי וִוי עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק (יְשַׁעְיָה נח, ז): וּמִבְּשָׂרְךָ לֹא תִתְעַלָּם, זָאלְסְט זִיךְ נִישְׁט פַּארְהוֹילְן פוּן דַיין פְלֵיישִׁיגְן קֶערְפֶּער. נָאר זָאלְסְט זֶעהְן אַז דֶער גוּף זָאל אוֹיךְ שְׁפִּירְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אוּן דָאס זָאגְט דֶער פָּסוּק (אִיּוֹב יט, כו): **וּמִבְּשָׂרִי אֶחֱזֶה אֱלוֹקַ**, פוּן דֶעם 'בְּשַׂר הַגוּף' זָאל אִיךְ אוֹיךְ זֶעהְן דֶעם בַּאשֶׁעפֶּער. צַדִיקִים הָאבְּן גֶעזָאגְט אוֹיפְן הֵיילִיגְן רֶבִּי, רֶבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי״ע: הַלְוַאי זָאלְן מִיר זוֹכֶה זַיין אַז אוּנְזֶער 'נְשָׁמָה' זָאל לַייכְטְן אֲפִילוּ אַ פִּינְטְל, אַזוֹי וִוי עֶס הָאט גֶעלוֹיכְטְן דֶער 'גוּף' פוּנֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי ר' אֱלִימֶלֶךְ זי״ע!

אָבֶער וויבַּאלְד מִיר זֶענֶען אַלֶע דוּרֶעךְ גֶעפַאלְן, און נִכְשָׁל גֶעוָוארְן, וָואס דוּרֶעכְדֶעם אִיז דֶער גוּף פַארְגְרֶעבְּט גֶעוָוארְן, און עֶס אִיז גֶעוָוארְן פַארְדֶעקְט דִי נְשָׁמָה, וֶועגְן דֶעם אִיז נֶעבֶּעךְ דֶער מֶענְטְשׁ אִין אַ גָלוּת; דָאס הֵייסְט, עֶר גֵייט אַרוּם טְרוֹיעֶרִיג און צוּבְּרָאכְן, און עֶר טְרַאכְט: ׳דֶער בַּאשֶׁעפֶער דַארְף מִיר נִישְׁט הָאבְּן, אִיךְ טוֹיג צוּ גָארְנִישְׁט׳ - בִּפְרַט אוֹיבּ טַאטֶע מַאמֶע, אָדֶער דֶער מְלַמֵד, אָדֶער חֲבֵרִים, הָאבְּן אִים אַרָאפּ גֶעקְלַאפְּט - און עֶר דְרֵייט זִיךְ אַרוּם פּוּסְט און לֵיידִיג, ׳נָע וְנָד׳ אַזוֹי וִוי ׳קַיִן׳. און עֶר כַאפְּט נִישְׁט אַז דִי נְשָׁמָה אִיז מִיט אִים יֶעדֶע רֶגַע, וַוייל אָז עֶר אָטֶעמְט, עֶר גֵייט, עֶר זֶעהְט, עֶר הֶערְט, זַיינֶע חוּשִׁים אַרְבֶּעטְן, אִיז אַ סִימָן אַז דִי נְשָׁמָה אִיז נָאךְ דָא אִין אִים, וַוייל אַז נִישְׁט, לִיגְט עֶר גְלַייךְ טוֹיט רַחְמָנָא לִצְלָן.

ג.

אָבֶער אַז אַ אִיד אִיז זוֹכֶה און עֶר טוּט תְּשׁוּבָה, דוּרֶעכְדֶעם נֶעמְט עֶר צוּבִּיסְלֶעךְ אַרָאפּ דָאס גַשְׁמִיוּת פוּן זַיין גוּף, און דִי נְשָׁמָה הֵייבְּט צוּבִּיסְלֶעךְ אָן צוּ לַייכְטְן

בַּיי אִים, אוּן עֶר זֶעהְט אַז עֶר קֶען אוֹיךְ דִינֶען דֶעם בַּאשֶׁעפֶער מִיטְן גוּף, דָאס הֵייסְט מִיטְן עֶסְן אוּן מִיטְן שְׁלָאפְן וְכוּ׳, אוּן דִי מֶערְסְטֶע שְׁפִּירְט מֶען דָאס שַׁבָּת.

וֶועגְן דֶעם זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק א׳ סִימָן נז; קכה): דִי עֶסְן פוּן שַׁבָּת אִיז **׳כּוּלוֹ אֱלֹקוּת׳**, אוּן **כּוּלוֹ קוֹדֶשׁ׳**; דָאס הֵייסְט שַׁבָּת לַייכְט נָאר דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער, וֶועגְן דֶעם וָואס עֶר עֶסְט שַׁבָּת, עֶסְט עֶר נָאר אֱלֹקוּת. דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אַמָאל זִיךְ אָנְגֶערוּפְן אוּן גֶעזָאגְט: אַז מֶען עֶסְט ׳מַצָּה׳ עֶסְט מֶען ׳אֱלֹקוּת׳, וַוייל דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט אוּנְז גֶעהֵייסְן עֶסְן מַצָּה אִיז דָאךְ דָאס אַ מִצְוָה, וָואס דָאס אִיז דֶער רָצוֹן פוּן בַּאשֶׁעפֶער, דִי זֶעלְבֶּע זַאךְ שַׁבָּת הָאט דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער גֶעהֵייסְן עֶסְן דְרֵי מָאל, אַזוֹי ווִי חֲזַ״ל לֶערְנֶען אַרוֹיס (שַׁבָּת קיז ע״ב): פוּנֶעם פָּסוּק (שְׁמוֹת טז, כה), אַז עֶס שְׁטֵייט דְרֵיי מָאל **׳הַיּוֹם׳**, אַז עֶס אִיז אַ מִצְוָה צוּ עֶסְן שַׁבָּת דְרֵיי סְעוּדוֹת. אוֹיךְ זָאגְן חֲזַ״ל (שָׁם קיח ע״א): אַז מֶען עֶסְט דִי דְרֵיי סְעוּדוֹת שַׁבָּת, וֶוערְט מֶען נִיצוֹל פוּן ׳חֶבְלֵי מָשִׁיחַ׳, ׳גֵיהִנֹּם׳ אוּן ׳מִלְחֶמֶת גּוֹג וּמָגוֹג׳ [וָואס

דָאס גֵייט אַרוֹיף אוֹיף ׳כְּפִירוֹת און אֶפִּיקוֹרְסוּת׳ (עַיֵּין פְּעֻלַּת הַצַּדִּיק, סִימָן תתלז).]

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (שִׂיחוֹת הָרַ״ן סִימָן קנה): שַׁבָּת הָאט יֶעדֶער אִיד אַן אַנְדֶערְן פָּנִים, אֲפִילוּ אַ פָּשׁוּטֶ׳ער בַּעַל-הַבַּיִת, וָואס וֵוייסְט פוּן גָארְנִישְׁט, אִיז אוֹיךְ מָלֵא שִׂמְחָה, מִיט זַיין שְׁטְרַיימְל און בֶּעקִיטְשֶׁע, און עֶר פְרֵייט זִיךְ מִיט דִי פַּיינֶע חַלוֹת און פִישׁ, מִיט דִי זוּפּ און פְלֵייש וְכוּ׳. וַוייל יֶעדֶער הָאט אַ גֶעפִיל אִינֶעם שַׁבָּת.

דָאךְ גֶעפוּנֶען מִיר אַז דִי תַּלְמִידִים פוּן רֶבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחָאִי הָאבְּן אָנְגֶערוּפְן רֶבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחָאִי: דוּ בִּיזְט דֶער שַׁבָּת פוּן אַלֶע טֶעג (זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ נָשֹׂא, קמד ע״ב). וַוייל דִי צַדִיקִים שְׁפִּירְן שְׁטֶענְדִיג אַזַא מִין ׳גִילוּי אֱלֹקוּת׳, אַז אֲפִילוּ אִינְדֶערְוָואכְן אִיז בַּיי זֵיי אוֹיךְ אַזוֹי וִוי שַׁבָּת.

ד.

און צוּ דֶעם קֶען אוֹיךְ יֶעדֶער אִיד זוֹכֶה זַיין, דוּרֶעךְ דִי מַתָּנָה וָואס דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוּנְז גֶעגֶעבְּן צוּ רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף פְּרָאסְט אִידִישׁ, אָבֶּער דֶער

הייליגער רבי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א, סִימָן ט; קיב): אַז דער דיבּוּר דאַרְף זַיין מִיט אַן אֱמֶת, און דֶעמָאלְטְס לַייכְט דָאס פַארְן מֶענְטְש אַזוֹי שְׁטַארְק, אַז אֲפִילוּ עֶר זָאל זַיין אִין שְׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו, וֶועט אִים דִי אֱמֶתֶ'ע וֶוערְטֶער, אוֹיפְלַייכְטְן דֶעם בַּאשֶׁעפֶער, און עֶר וֶועט טְרֶעפְן דֶעם וֶועג וִוי אַרוֹיסְצוּגֵיין. פוּנְדֶעסְטְוֶועגְן, זָאגְט דֶער הייליגֶער רֶבִּי (שָׁם, סִימָן קיב): אַז וֶוער עֶס הָאט שֵׂכֶל און פַארְשְׁטֵייט, דַארְף בֶּעטְן דֶעם בַּאשֶׁעפֶער אַ גַאנְץ לֶעבְן: הַלְוַאי זָאל אִיךְ אֵיין מָאל אִין לֶעבְן זוֹכֶה זַיין צוּ זָאגְן אַ אֱמֶתֶ'ער וָוארְט פַארְן אֵייבֶּערְשְׁטְן.

און פַארְוָואס אִיז טַאקֶע אַזוֹי שְׁוֶוער צוּ זָאגְן אַ אֱמֶתֶ'ער וָוארְט? וַוייל דֶער טֶבַע פוּן אַ מֶענְטְשׁ אִיז, אַז עֶר נַארְט זִיךְ, און עֶר קֶען זִיךְ אַלֵיינְס נִישְׁט, אָבֶּער אַז אַ מֶענְטְשׁ אִיז זוֹכֶה און עֶר גֵייט אוֹיף אַ בַּאזוּנְדֶערֶע פְּלַאץ וָואס קֵיינֶער אִיז נִישְׁט דָארְט, און קֵיינֶער וֵוייסְט נִישְׁט אַז עֶר אִיז דָארְט, און עֶר הֵייבְּט אָן צוּ דֶערְצֵיילְן פַארְן אֵייבֶּערְשְׁטְן מִיט אַן אֱמֶת וֶוער עֶר אִיז, און וִוי אַזוֹי עֶר קוּקְט אוֹיס, און עֶר זָאגְט אוֹיס פַארְן אֵייבֶּערְשְׁטְן: אִיךְ הָאבּ שְׁמוּצִיגֶע אוֹיגְן, און אִיךְ קוּק צַאם אַלֶע שְׁמוּץ

רַחְמָנָא לִצְלָן, אוּן וֶוען אִיךְ גֵיי אוֹיפְן גַאס, מוּז אִיךְ קוּקְן אוֹיף יֶעדֶע אִשָׁה וְכוּ', אוּן עֶס וֶוערְט מְקוּיָם בַּיי מִיר, דָאס וָואס עֶס שְׁטֵייט בַּיי דִי תּוֹכָחָה (דְבָרִים כח, לד): **וְהָיִיתָ מְשֻׁגָּע מִמַּרְאֵה עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה.** אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן לו; ס; חֵלֶק ב' סִימָן ז): נִיאוּף מַאכְט מְשׁוּגָע דֶעם מֶענְטְשׁ, אַזוֹי וִוי חַזַ"ל זָאגְן (סוֹטָה ג ע"א): **'אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵירָה אֶלָּא אִם כֵּן נִכְנָס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת'.** קוּמְט אוֹיס אַז לוֹיט וִויפִיל עֲבֵירוֹת אַ מֶענְטְשׁ טוּט, אַזוֹי מְשׁוּגָע אִיז עֶר.

נָאכְדֶעם דִי אוֹיעֶרְן; אִיךְ בִּין אַ נֵייגֶערִיגֶער מֶענְטְשׁ, אוּן אִיךְ מוּז אַלֶעס וִויסְן, אוּן וואוּ עֶס שְׁטֵייט נָאר אַ קוּפְּקֶע מֶענְטְשְׁן וָואס רֶעדְן עֶפֶּעס, מוּז אִיךְ לוֹיפְן הֶערְן וָואס זֵיי רֶעדְן, אוּן אַז אִיךְ זֶעה צְוֵויי מֶענְטְשְׁן רֶעדְן צְוִוישְׁן זִיךְ, וִויל אִיךְ נָאר וִויסְן וָואס זֵיי רֶעדְן, דֶער זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ זָאגְט (יִתְרוֹ דַף עה ע"ב): וֶוער עֶס הָאט גְרוֹיסֶע אוֹיעֶרְן – [דָאס הֵייסְט עֶר מוּז אַלֶעס הֶערְן אוּן וִויסְן] – אִיז אַ טִיפֵּשׁ.

נָאכְדֶעם דִי נָאז; אִיךְ בִּין אַזַא כַּעַסְ'ן, יֶעדֶע זַאךְ מַאכְט מִיר נֶערְוֶועז וְכוּ', אוּן חַזַ"ל זָאגְן (פְּסָחִים סו ע"ב): וֶוער עֶס רֶעגְט זִיךְ, פַארְלִירְט דֶעם שֵׂכֶל.

בִּפְרַט דִי מוֹיל; אִיךְ רֶעד שֶׁקֶר, לָשׁוֹן הָרַע מִיט רְכִילוּת, אוּן אִיךְ בִּין פַארְנוּמֶען צוּ רֶעדְן פוּן אַנְדֶערֶע מֶענְטְשְׁן וְכוּ', אִיךְ שֶׁעלְט רַחְמָנָא לִצְלָן. דֶעמָאלְטְס זֶעהְט אַ מֶענְטְשׁ וֶוער עֶר אִיז בָּאֱמֶת, אוּן אַז עֶר דֶערְצֵיילְט דָאס אַלֶעס אוֹיס פַארְן אֵייבֶּערְשְׁטְן, דָאס הֵייסְט 'אֱמֶת'.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן נ"א): אֱמֶת אִיז נָאר דֶער אֵיינְצִיגֶער בַּאשֶׁעפֶער, מְמֵילָא וִוי נֶענְטֶער אַ מֶענְטְשׁ קוּמְט צוּם בַּאשֶׁעפֶער, אִיז דָא אִין אִים מֶער אֱמֶת; וָואס הֵייסְט אַז עֶר קוּמְט נֶענְטֶער צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן? אַז עֶר שְׁפִּירְט אַז דֶער בַּאשֶׁעפֶער אִיז דָא, אוּן עֶר רֶעדְט צוּ אִים, וָואס עֶס אִיז נִישְׁטָא קַיין גְרֶעסֶערֶער אֱמֶת פוּן דֶעם. וַוייל עֶר וִויל נִישְׁט מֶען זָאל וִויסְן וואוּ עֶר אִיז נֶעְלָם גֶעוָוארְן, אוּן עֶר גֵייט אוֹיף אַ פְּלַאץ וואוּ קֵיינֶער אִיז נִישְׁטָא, אוּן עֶר רֶעדְט צוּם בַּאשֶׁעפֶער דֶעם אֱמֶת: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִיךְ הָאבּ

אַזוֹיפִיל שְׁלֶעכְטֶע גֶעדַאנְקֶען אוּן אִיךְ טְרַאכְט נֶעבֶּעךְ אַזוֹיפִיל נַארִישְׁקֵייטְן" וְכוּ'. וָואס דָאס אִיז דֶער עִיקָר תְּשׁוּבָה, אַזוֹי ווִי דֶער רַמְבַּ"ם זָאגְט (הִלְכוֹת תְּשׁוּבָה פֶּרֶק א הֲלָכָה א): 'כָּל הַמַּרְבֶּה לְהִתְוַדּוֹת הֲרֵי זֶה מְשׁוּבָּח', וָואס מֶער אַ מֶענְטְשׁ אִיז זִיךְ מִתְוַודֶה אִיז אַלְץ בֶּעסֶער. דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן ד): אַז אַ מֶענְטְשׁ זִינְדִיגְט, וֶוערְט דָאס אַרַיין גֶעקְרִיצְט אִין זַיינֶע בֵּיינֶער, אוּן דָאס הַרְגֶ'ט אִים אַוֶועק, אוּן דוּרֶעכְדֶעם וָואס עֶר רֶעדְט דָאס אַרוֹיס צוּם בַּאשֶׁעפֶער, וֶוערְט עֶר פָּטוּר פוּן דֶעם.

ה.

חַזַ"ל זָאגְן (נְדָרִים כ ע"א): 'כָּל הַמִּתְבַּיֵּישׁ לֹא בִּמְהֵרָה הוּא חוֹטֵא', אוֹיךְ זָאגְן חַזַ"ל (בְּרָכוֹת יב ע"ב): 'כָּל הָעוֹשֶׂה עֲבֵירָה וּמִתְבַּיֵּישׁ בּוֹ, מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עֲווֹנוֹתָיו'; דָאס הֵייסְט, אַז אַ מֶענְטְשׁ פַארְצֵיילְט אַלֶעס פַארְן אֵייבֶערְשְׁטְן, אוּן עֶר פַאנְגְט זִיךְ אָן צוּ שֶׁעמֶען פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, דָאס אִיז זַיין עִיקָר תְּשׁוּבָה, אוּן מֶען אִיז אִים מוֹחֵל אוֹיף אַלֶע עֲבֵירוֹת.

עֶס אִיז גֶעוֶוען אִין אוּמַאן צְווִישְׁן אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ אַ עֶלְטֶערֶער אִיד רֶבִּי דָוִד צְבִי, אִין דִי צַייטְן פוּן דִי עֶרְשְׁטֶע וֶועלְט מִלְחָמָה, וָואס עֶר אִיז גֶעוֶוען דֶער שַׁמָּשׁ אִינֶעם קְלוֹיז, אוּן עֶס זֶענֶען דֶעמָאלְטְס דָארְט גֶעוֶוען בַּחוּרִים וָואס זֶענֶען גֶעקוּמֶען פוּן פּוֹילְן, וָואס הָאבְּן שׁוֹין נִישְׁט גֶעקֶענְט צוּרִיק אַהֵיים פָּארְן צוּלִיבּ דִי מִלְחָמָה, זֶענֶען זֵיי גֶעשְׁלָאפְן אִין קְלוֹיז אוֹיף דִי בֶּענְק, אוּן אֵיינֶער פוּן אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ אִיז אַרוּמְגֶעגַאנְגֶען בַּיי דִי הַייזֶער אוּן צַאמְגֶענוּמֶען עֶסְן פַאר דִי בָּחוּרִים, דֶער הָאט אַריינְגֶעוָוארְפְן אַ שְׁטִיקְל בְּרוֹיט, דֶער אַ קְנָאבְּל, אוּן עֶר הָאט דָאס גֶעבְּרֶענְגְט אִין קְלוֹיז אוּן גֶעגֶעבְּן אַ גִיס אוֹיס, פַארְשְׁטֵייט זִיךְ וִויבַּאלְד דִי בָּחוּרִים הָאבְּן דָארְט גֶעגֶעסְן אוּן גֶעשְׁלָאפְן הָאט מֶען צוּרִיקְט דִי בֶּענְק אוּן דִי סֵדֶר פוּן בֵּית הַמִדְרָשׁ, פְלֶעגְט עֶר זִיךְ רֶעגְן אוֹיף דִי בָּחוּרִים אוּן זֵיי אָנְשְׁרֵייעֶן, אָבֶער שְׁפֶּעטֶער פְלֶעגְט מֶען אִים הֶערְן וֵויינֶען בַּיים צִיוּן פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן: רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! פַארְוָואס בִּין אִיךְ נָאכְאַמָאל גֶעוֶוען אִין כַּעַס?! וָואס וִויל אִיךְ פוּן דִי בָּחוּרִים, זֵיי הָאבְּן נֶעבֶּעךְ נִישְׁט דָא קַיין טַאטֶע מַאמֶע, זֵיי הָאבְּן נִישְׁט וואוּ צוּ שְׁלָאפְן, וואוּ צוּ

עֶסְן, זָאל אִיךְ זֵיי טְרַייבְּן אוֹיפְן גַאס?! אוּן אַזוֹי יֶעדְן טָאג הָאט זִיךְ דָאס נָאכְאַמָאל אִיבֶּערְגֶע'חַזֶר'ט, עֶר הָאט גֶעשְׁרִיגְן אוֹיף זֵיי, אוּן נָאכְדֶעם הָאט עֶר גֶעוֵויינְט צוּם בַּאשֶׁעפֶער, פַארְוָואס עֶר אִיז אַזַא אוֹיפְגֶערֶעגְטֶער מֶענְטְשׁ.

וֶועגְן דֶעם אַז אַ אִיד אִיז זוֹכֶה, אוּן עֶר הָאט שֵׂכֶ"ל, וָואס אִיז רָאשֵׁי תֵּיבוֹת: שִׁ'פְכִי כַּ'מַיִם לִ'בֵּךְ, דָאס הֵייסְט עֶר רֶעדְט זִיךְ אוֹיס יֶעדֶע זַאךְ צוּם בַּאשֶׁעפֶער; עֶר דֶערְצֵיילְט אוֹיס פַארְן אֵייבֶּערְשְׁטְן יֶעדֶע שְׁלֶעכְטְן גֶעדַאנְק וָואס קוּמְט אִים אַרַיין, יֶעדְן שְׁלֶעכְטְן קוּק, יֶעדְן כַּעַס, אַז אַ מֶענְטְשׁ פִירְט זִיךְ אוֹיף דֶעם הֵיילִיגְן וֶועג, גֵייט עֶר פוּן אֵיין שְׁטוּב צוּם צְוֵוייטְן אוּן עֶר עֶפֶענְט אֵיין טִיר נָאכְן אַנְדֶערְן, [דָאס הֵייסְט וְויבַּאלְד עֶר רֶעדְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, כַּאפְּט עֶר זִיךְ אַלְס מֶער אוּן מֶער, וְויאַזוֹי אֵיין זַאךְ הָאט אִים גֶעשְׁלֶעפְּט צוּ דִי צְוֵוייטֶע זַאךְ, וָואס דָאס הָאט אִים אַלְס גֶעבְּרֶענְגְט דוּרֶעכְצוּפַאלְן, אוּן אַזוֹי טוּט עֶר מֶער אוּן מֶער תְּשׁוּבָה, אוּן עֶר גֵייט אַלְס אַרַיין שְׁטֶערְקֶער אִין דִי אֱמוּנָה, אוּן וֶוערְט אַלְס נֶענְטֶער צוּם

אֵייבֶּערְשְׁטְן] בִּיז עֶר שְׁפִּירְט שׁוֹין שְׁטֶענְדִיג דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

ו.

אָבֶּער אִין אַזָא מֶענְטְשׁ הָאט דִי וֶועלְט נִישְׁט קַיין 'הַשָׂגָה', אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב' סִימָן קט"ז): אַ צַדִיק קֶען מֶען נִישְׁט דֶערְקֶענֶען, וַוייל אִינְדְרוֹיסְן זֶעהְט עֶר אוֹיס פּוּנְקְט וִוי אַ צְוֵוייטְן, אָבֶּער אִינֶעוֵוייניג אִיז עֶר גָאר עֶפֶּעס אַנְדֶערְשׁ. נָאכְמֶער זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן רמ"ג): וָואס הֶעכֶער אַ מֶענְטְשׁ אִיז, אוּן עֶר אִיז מֶער דָבוּק אִינֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, זֶעהְט מֶען בַּיי אִים גָארְנִישְׁט, נָאר עֶר קוּקְט אוֹיס וִוי אַ פָּשׁוּטֶער מֶענְטְשׁ, אוּן דָאס אִיז זַיין גְרוֹיסְקֵייט, אַז עֶר פִירְט זִיךְ אַזוֹי פָּשׁוּט מִיטְן גְרֶעסְטְן פַּשְׁטוּת.

אַ אִיד הָאט אַמָאל גֶעפְרֶעגְט דֶעם הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן (חַיֵי מוֹהֲרַ"ן סִימָן מ): אוֹיב עֶס אִיז מֶעגְלִיךְ, אַז אַ צַדִיק זָאל זַיין זֵייעֶר גְרוֹיס אֲפִילוּ מֶען זֶעהְט נִישְׁט בַּיי אִים קַיין סְפֶּעצִיֶעלֶע עֲבוֹדוֹת אוּן תְּנוּעוֹת, אַזוֹי וִוי מֶען זֶעהְט בַּיי

אַנְדֶערֶע צַדִיקִים, פַארְשִׁידֶענֶע עֶרְלֵיי הֶעכֶערֶע עֲבוֹדוֹת וְכוּ׳? הָאט אִים דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי גֶעעֶנְטְפֶערְט: פַארְקֶערְט! עֶס קֶען גָאר זַיין אַז דֶער צַדִיק וָואס בַּאהַאלְט זִיךְ און מֶען זֶעהְט נִישְׁט בַּיי אִים אָפֶענֶערְהֵייט קַיין הֶעכֶערֶע סָארְט עֲבוֹדוֹת, קֶען זַיין אַסַאךְ אַסַאךְ גְרֶעסֶער, אַזוֹי וִוי מִיר גֶעפוּנֶען אַז דֶער בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים הָאט צְוֵויי נֶעמֶען דֶער שֵׁם ׳הֲוָיָ״ה׳, און דֶער שֵׁם ׳אֲדֹנָ״י׳, דֶער שֵׁם ׳אֲדֹנָ״י׳ מֶעג מֶען אַרוֹיס זָאגְן, אָבֶּער דֶער שֵׁם ׳הֲוָיָ״ה׳ טָאר מֶען נִישְׁט אַרוֹיס זָאגְן אַזוֹי וִוי עֶס אִיז גֶעשְׁרִיבְּן, נָאר מֶען זָאגְט דָאס אַרוֹיס אַזוֹי וִוי דֶער שֵׁם ׳אֲדֹנָ״י׳, פוּנְדֶעסְטְוֶועגְן, אֲפִילוּ מֶען קֶען דָאס נִישְׁט אַרוֹיס זָאגְן, אִיז דָאס אַסַאךְ הֶעכֶער וִוי דֶער שֵׁם ׳אֲדֹנָ״י׳. דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אַמָאל גֶעזָאגְט אוֹיף זִיךְ: וֶוער עֶס קֶען מִיךְ, וֵוייסְט אַז אִיךְ הָאבּ נִישְׁט קַיין שׁוּם תְּנוּעָה פוּן קַיין גוּטֶער אִיד, וַוייל דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט אוֹיסְגֶעזֶעהְן וִוי אַ פָּשׁוּטֶ׳ער אִינְגֶערְמַאן.

וֶועגְן דֶעם אִיז נִישְׁט קַיין ווּאוּנְדֶער אַז עֶס זֶענֶען דָא מֶענְטְשְׁן וָואס לַאכְן אָפּ פוּן ׳הִתְבּוֹדְדוּת׳ - רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, וַוייל דָאס אִיז אִינְגַאנְצְן אַ רוּחְנִיוּת׳דִיגֶע

זַאךְ, אוּן מֶען דַארְף צוּ דֶעם הָאבְּן אַ מוֹרָא׳דִיגֶער לוֹיטֶערְן אֱמוּנָה, אָבֶּער וואוֹיל אִיז דֶעם וָואס עֶר אִיז דָאס מְקַיֵּים בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת.

ז.

מִיר גֶעפוּנֶען וֶוען יַעֲקֹב הָאט גֶעבְּרֶענְגְט דִי עֶסְן פַּאר יִצְחָק כְּדֵי עֶר זָאל בַּאקוּמֶען דִי בְּרָכוֹת, הָאט אִים יִצְחָק גֶעפְרֶעגְט: וִוי אַזוֹי הָאסְטוּ דָאס אַזוֹי שְׁנֶעל גֶעבְּרֶענְגְט?! הָאט יַעֲקֹב גֶעעֶנְטְפֶערְט (בְּרֵאשִׁית כז, כ): ׳כִּי הִקְרָה הֲוָיָ״ה אֱלֹקֶיךָ לְפָנָי׳ - דֶער בַּאשֶׁעפֶער הָאט דָאס מִיר צוּגֶעשִׁיקְט. הָאט יִצְחָק אָבִינוּ אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ טְרַאכְטְן אַז עֶפֶּעס טוֹיג דָא נִישְׁט, וַוייל עֶר אִיז נִישְׁט צוּגֶעוואוֹינְט צוּ הֶערְן עֵשָׂו דֶערְמַאנֶען דֶעם בַּאשֶׁעפֶערְס נָאמֶען, וֶועגְן דֶעם הָאט עֶר גֶעזָאגְט (שָׁם כז, כב): ׳הַקֹּל קוֹל יַעֲקֹב׳, דֶער קוֹל זֶעהְט עֶפֶּעס אוֹיס וִוי יַעֲקֹב, וָואס עֶר רֶעדְט שְׁטֶענְדִיג פוּן בַּאשֶׁעפֶער.

ח.

און דָאס אִיז אַ סִימָן פוּן אַ אִיד אַז עֶר הָאט ׳יִרְאַת שָׁמַיִם׳, אַז עֶר רֶעדְט שְׁטֶענְדִיג פוּן בַּאשֶׁעפֶער, אַזוֹי וִוי עֶס שְׁטֵייט אִין פָּסוּק (מִשְׁלֵי ב, ו): ׳מִפִּיו דַעַת וּתְבוּנָה׳ – פוּן דֶעם מוֹיל פוּן אַ מֶענְטְשׁ, קֶען מֶען דֶערְקֶענֶען וֶוער דֶער מֶענְטְשׁ אִיז. וֶועגְן דֶעם טָאר מֶען נִישְׁט וֶוערְן אִיבֶּערְגֶענוּמֶען פוּן קֵיינֶעם וָואס לַאכְט אָפּ פוּן דֶעם, און עֶר מַאכְט לֵיצָנוּת.

און מֶען זֶעהְט אִין דִי וָואכֶעדִיגֶע סִדְרָה, אַז לֵיצָנוּת הָאט אַ מוֹרָא׳דִיגְן כֹּחַ; אַזוֹי וִוי רַשִׁ״י זָאגְט (בְּרֵאשִׁית כה, יט): וֶועגְן דֶעם הָאט דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער גֶעמַאכְט אַז ׳יִצְחָק׳ זָאל אוֹיסְזֶעהְן אַזוֹי וִוי ׳אַבְרָהָם׳, וַוייל דִי לֵיצָנִים הָאבְּן גֶעזָאגְט: ׳מֵאֲבִימֶלֶךְ נִתְעַבְּרָה שָׂרָה׳ – שָׂרָה אִיז גֶעהָאלְפְּן גֶעוָוארְן פוּן אֲבִימֶלֶךְ. וַוייל מֶען זֶעהְט אַז אַזוֹיפִיל יָארְן אִיז זִי גֶעוֶוען מִיט אַבְרָהָם אָבִינוּ, און זִי הָאט נִישְׁט גֶעהַאט קַיין קִינְדֶער. הָאבּ אִיךְ אַמָאל גֶעהֶערְט פוּן אַ מַגִּיד: מֶען זֶעהְט דָא אַן אִינְטֶערֶעסַאנְטֶע זַאךְ; אַ אַלְטֶע פְרוֹי פוּן נַיינְצִיג יָאר קֶען גֶעבְּן מִילְךְ פַאר

יֶעדֶעם אֵיינֶעם, אַזוֹי וִוי דֶער פָּסוּק זָאגְט (בְּרֵאשִׁית כא, ז): ׳הֵינִיקָה בָנִים שָׂרָה׳. וָואס דָאס אִיז אַ מוֹרָא׳דִיגֶער נֵס, אוּן וִוידֶער אֲבִימֶלֶךְ, מִיט זַיין גַאנְצֶע חַבְרַיָא הָאבְּן בַּאקוּמֶען ׳עֲצִירוֹת׳, אַז זֵיי הָאבְּן נִישְׁט גֶעקֶענְט שְׁפֵּייעֶן, אוּן נִישְׁט אַרוֹיסְגֵיין וְכוּ׳, דָאס אִיז דָאךְ אוֹיךְ אַ מוֹרָא׳דִיגֶער נֵס; אוּן וִוי אַזוֹי קֶען זַיין אַז לֵיצָנִים זָאלְן זָאגְן: ׳מֵאֲבִימֶלֶךְ נִתְעַבְּרָה שָׂרָה׳?! נָאר זֶעהְט מֶען פוּן דֶעם אַז לֵיצָנוּת הָאט אַזַא כֹּחַ, אַז מֶען קֶען בַּאוַוייזְן אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים, אוּן מִיט לֵיצָנוּת קֶען מֶען דָאס אַלֶעס אַוֶועקְמַאכְן, אֲפִילוּ עֶס שְׁטִימְט נִישְׁט, אוּן עֶס אִיז פַארְקֶערְט פוּן דִי פַאקְט.

ט.

אַזוֹי אִיז אוֹיךְ מִיט לֶערְנֶען דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה; דַארְף מֶען נִישְׁט קוּקֶען אוֹיף קֵיינֶעם, נָאר לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג אַבִּיסְל חוּמָשׁ רַשִׁ״י מִיטְן תַּרְגוּם, וָואס דָאס אִיז נִישְׁט אַזוֹי שְׁוֶוער צוּ טוּהְן, אוּן אַזוֹי אַרוּם וֶועט מֶען דוּרֶעכְגֵיין דִי גַאנְצֶע סִדְרָה יֶעדֶע וָואךְ, וָואס דָאס אִיז אַ סְגוּלָה אוֹיף ׳אֲרִיכוּת יָמִים׳, אַזוֹי וִוי חַזַ״ל זָאגְן (בְּרָכוֹת ח): ׳לְעוֹלָם

יַשְׁלִים אָדָם פָּרָשִׁיּוֹתָיו עִם הַצִּיבּוּר, שֶׁכָּל הַמַשְׁלִים פָּרָשִׁיּוֹתָיו עִם הַצִּיבּוּר מַאֲרִיכִין לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו׳. און עֶס וֶוערְט גֶע׳פַּסְקֶ׳נְט אִין שֻׁלְחָן עָרוּךְ (אוֹרַח חַיִּים סִימָן רפ״ה, סִימָן ג). אַז פוּן זוּנְטָאג קֶען מֶען מַעֲבִיר סִדְרָה זַיין. אָבֶער אַז מֶען לָאזְט דָאס אוֹיף פְרַייטָאג, קוּמְט מֶען נִישְׁט אָן צוּ דֶעם, און עֶס קֶען דוּרֶעכְגֵיין אַ וָואךְ נָאךְ אַ וָואךְ, און מֶען אִיז נִישְׁט מַעֲבִיר סִדְרָה, וָואס דָאס אִיז אַ חִיּוּב אוֹיף יֶעדְן אִיד.

און אַזוֹי אוֹיךְ דַארְף אַ מֶענְטְשׁ זֶעהְן אַרַיינְצוּכַאפְּן וָואס מֶער פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת, און בְּלֶעטֶער גְמָרָא, סִימָנִים שׁוּלְחָן עָרוּךְ, און אַז מֶען אִיז זוֹכֶה קֶען נָאךְ אוֹיךְ אַרַיינְכַאפְּן יֶעדְן טָאג זוֹהַר הַקָדוֹשׁ מִיט תִּיקוּנִים, מִדְרָשׁ רַבָּה און מִדְרָשׁ תַּנְחוּמָא. וָואס דִי מַתָּנָה פוּן דֶעם ׳דֶרֶךְ הַלִּמּוּד׳, הָאבְּן מִיר אוֹיךְ בַּאקוּמֶען פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי׳ן (עַיֵּין שִׂיחוֹת הָרַ״ן סִימָן עו).

דָאס גֶעפוּנֶען מִיר בַּיי דִי בְּרָכָה וָואס יִצְחָק אָבִינוּ הָאט אָנְגֶעוִוינְטְשְׁן יַעֲקֹב (בְּרֵאשִׁית כז, כח): וְיִתֶּן לְךָ הָאֱלֹקִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וְרֹב דָּגָן וְתִירֹשׁ.

טַייטְשְׁט דָאס אוֹיס דֶער מִדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה סו, ג): 'מִטַּל הַשָּׁמַיִם - זוּ מִקְרָא', 'מִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ - זוּ מִשְׁנָה', 'וְר"ב דָּגָן - זוּ תַּלְמוּד', תִּירוֹשׁ - זֶה מִדְרָשׁ; דָאס הֵייסְט עֶר זָאל יֶעדְן טָאג לֶערְנֶען חוּמָשׁ, מִשְׁנַיוֹת, אַסַאךְ גְּמָרָא, אוּן מִדְרָשׁ [רַבָּה אוּן תַּנְחוּמָא, זוֹהַר אוּן תִּיקוּנִים].

י.

עֶס שְׁטֵייט אִין זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ (תִּקּוּנֵי זוֹהַר הַקְדָמָה, יד ע"ב): וֶוער עֶס עֶנְדִיגְט אֵיין מַסֶכְתָּא, בַּאקוּמְט עֶר דֶערְפַאר אַ גַאנְצֶער וֶועלְט, 'בְּרוּחָנִיוּת'; [וָואס מִיר קֶענֶען זִיךְ נִישְׁט פָארְשְׁטֶעלְן וָואס עֶס מֵיינְט אַ וֶועלְט: דִי גַאנְצֶע גְלאוֹ"בּ וָואס בַּאשְׁטֵייט פוּן דוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר. 'דוֹמֵם': לֶענְדֶער אָן אַ שִׁיעוּר, בֶּערְג מִיט טָאלְן, טַייכְן, וַואסֶערְן אוּן יָמִים פוּן דִי גַאנְצֶע וֶועלְט. 'צוֹמֵחַ': בִּילְיֵי בִּילְיַארְדְן בֵּיימֶער מִיט זֵייעֶרֶע בְּלֶעטֶער, אוּן אַלֶע סָארְט בְּלוּמֶען אוּן גְרָאזְן, וָואס מִיר קֶענֶען אֲפִילוּ נִישְׁט צֵיילְן. 'חַי': אַלֶע סָארְטְן חַיוֹת, אַרוּם דִי גַאנְצֶער וֶועלְט, פוּן 'קַרְנֵי רְאֵמִים', בִּיז 'בֵּיצֵי כִּינִים', וָואס דָאס אִיז נִישְׁט מֶעגְלִיךְ אָפְּצוּצֵיילְן. 'מְדַבֵּר': זִיבְן אוּן אַ הַאלְבּ בִּילְיָאן מֶענְטְשְׁן.

און נָאכְדֶעם דִי זוּן מִיט דִי לְבָנָה, מִיט בִּילֵי בִּילְיָאנֶען שְׁטֶערְן, וְכוּ׳, וָואס דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הַאלְט אַ פּוּנְקְטְלִיכְן חֶשְׁבּוֹן, און גֶעט אַ נָאמֶען פַאר יֶעדְן שְׁטֶערְן עֶקְסְטֶער, און דָאס אִיז נָאר דִי גַשְׁמִיוּת׳דִיגֶער וֶועלְט, וָואס מִיר זֶעהְן, וָואס דָאס וֶוערְט אָנְגֶערוּפְן ׳עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה׳, און כָּל שֶׁכֵּן בְּרוּחָנִיּוּת, וְויפִיל בִּילֵי בִּילְיָאנֶען מַלְאָכִים, וָואס מִיר קֶענֶען זִיךְ נִישְׁט פָארְשְׁטֶעלְן וָואס דָאס מֵיינְט, בַּאקוּמְט מֶען פַארְן עֶנְדִיגְן אֵין מַסֶכֶת,] און וֶוער רֶעדְט נָאךְ אַז מֶען אִיז זוֹכֶה און מֶען חַזֶר׳ט אֵיין מַסֶכֶת הוּנְדֶערְט און אֵיין מָאל [בִּפְרַט מַסֶכֶת תַּעֲנִית], אִיז דָאס אַ מוֹרָא׳דִיגֶע תִּיקוּן און אַ תְּשׁוּבָה אוֹיף אַלֶע עֲבֵירוֹת.

עֶס אִיז גֶעוֶוען אַ אִיד אִין פּוֹילְן, ר׳ אַבִיגְדוֹר, עֶר הָאט גֶעהַאט אַ פַאבְּרִיק וואוּ מֶען הָאט גֶעפַארְבְּט וָואל, וַיְהִי הַיוֹם הָאט זִיךְ אַ גוֹי אַרַיין גֶעצוֹיגְן אִין יֶענֶעם גֶעגְנְט, און אוֹיךְ גֶעעֶפֶענְט אַזַא מִין פַאבְּרִיק מִיט נֵייעֶ און גוּטֶע מַאשִׁינֶען, און דֶער גוֹי הָאט אִים אַלֶעס חָרוּב גֶעמַאכְט, וַוייל דֶער אִיד הָאט נִישְׁט פַארְמָאגְט דִי פָארְגֶעשְׁרִיטֶענֶע מַאשִׁינֶען וָואס קָאסְטְן אַסַאךְ גֶעלְט, און אַזוֹי הָאט דֶער

אִיד נֶעבֶּעךְ פַארְלוֹירְן זַיין גַאנְצֶער פַּרְנָסָה, וַוייל יֶעדֶער אִיז גֶעגַאנְגֶען צוּם גוֹי.

דֶער ר׳ אַבִיגְדוֹר הָאט גֶעהַאט אַ שְׁוֶוער, רֶבִּי אַלְטֵר, [וָואס אִיז גֶעוֶוען אַ גְרוֹיסֶער תַּלְמִוד חָכָם, און בַּיָּמִים הָהֵם הָאט מֶען גֶעזָאגְט אַז עֶר הָאט גֶעעֶנְדִיגְט הוּנְדֶערְט און אֵיינְמָאל שַׁ״ס בַבְלִי, און יְרוּשַׁלְמִי, וָואס בֶּאֱמֶת קֶען מֶען דָאס בַּאוַוייזְן, אַז מֶען הָאט אַ שְׁטַארְקְן רָצוֹן, וַוייל ׳אֵין לְךָּ דָבָר הָעוֹמֵד בִּפְנֵי הָרָצוֹן׳], עֶר אִיז גֶעוֶוען אַ חָסִיד פוּנֶעם הֵיילִיגְן יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל פוּן אַלֶכְּסַנְדֶר זי״ע, און דֶער יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל זי״ע פְלֶעגְט זִיךְ שְׁטֶענְדִיג מְחַיֶה זַיין מִיט אִים, אָבֶער רֶבִּי אַלְטֵר פְלֶעגְט זִיךְ שְׁטֶענְדִיג בַּאהַאלְטְן, און נִישְׁט גֶעוָואלְט רֶעדְן מִיט אִים, כְּדֵי עֶר זָאל חַס וְשָׁלוֹם נִישְׁט גְרִינְגְשֶׁעצְן אִין זַיין כָּבוֹד, וַוייל דָאס אִיז דֶער סֵדֶר פוּן אַ לַמְדָן, וֶוען עֶר רֶעדְט מִיט אֵיינֶעם אִין לֶערְנֶען, קֶען עֶר זִיךְ אַמָאל אוֹיסְדְרוּקְן: נִישְׁט דָאס אִיז דֶער פְּשַׁט! דוּ פַארְשְׁטֵייסְט נִישְׁט! וְכוּ׳, אָבֶער יֶעצְט אַז זַיין אֵיידֶעם ר׳ אַבִיגְדוֹר, אִיז גֶעקוּמֶען צוּ אִים זִיךְ אוֹיסְרֶעדְן זַיין צָרָה, אַז עֶר אִיז אַרַיינְגֶעפַאלְן אִין גְרוֹיסֶע חוֹבוֹת, הָאט אִים זַיין שְׁוֶוער רֶבִּי אַלְטֵר גֶעזָאגְט:

לָאמִיר גֵיין זִיךְ מַזְכִּיר זַיין בַּיים רֶבִּי'ן דֶער יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל, אוּן דֶער הֵיילִיגֶער יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל הֵייבְּט אָן צוּ רֶעדְן מִיט רֶבִּי אַלְטֶער דֵי גַאנְצֶע סוּגְיָא (בָּבָא קַמָּא, פֶּרֶק הַגּוֹזֵל עֵצִים): וָואס רֶעדְט זִיךְ אוֹיבּ אֵיינֶער הָאט גֶעגֶעבְּן וָואל מֶען זָאל דָאס פַארְבְּן, אוּן מֶען הָאט קַאלְיֶע גֶעמַאכְט דִי וָואל וְכוּ', אוּן אַזוֹי הָאבְּן זֵיי זִיךְ מְפַלְפֵּל גֶעוֶוען אַ גַאנְצֶע נַאכְט.

ר' אַבִיגְדוֹר שְׁטֵייט אוּן קוּקְט: אִיךְ בִּין דָא גֶעקוּמֶען מִיט מַיין שְׁוֶוער מַזְכִּיר זַיין מַיין צָרָה, אוּן מַיין שְׁוֶוער אוּן דֶער רֶבִּי הָאבְּן אִינְגַאנְצְן פַארְגֶעסְן פוּן מִיר, אוּן זֵיי רֶעדְן דָא אַ גַאנְצֶע סוּגְיָא?! וֶוען זֵיי הָאבְּן גֶעהַאלְטְן בַּיים אַוֶועק גֵיין, הָאט דֶער רֶבִּי בַּאמֶערְקְט אַז דֶער אִיד הָאט מוֹרָא'דִיגֶע חֲלִישׁוּת הַדַעַת, הָאט עֶר אִים דֶערְצֵיילְט אַ מַעֲשֶׂה: אֵיינֶער אִיז אַמָאל גֶעקוּמֶען צוּם הֵיילִיגְן שַׂר שָׁלוֹם פוּן בֶּעלְז זי"ע, אוּן עֶר הָאט זִיךְ זֵייעֶר בַּאקְלָאגְט, אַז אַ גוֹי הָאט זִיךְ פַארְלֵייגְט אוֹיף אִים, אוּן עֶר דֶערְגֵייט אִים דִי יָארְן, עֶר שְׁלָאגְט זַיינֶע קִינְדֶער, זַיין וַוייבּ, אוּן דֶער שַׂר שָׁלוֹם זי"ע הֵייבְּט אָן צוּ זָאגְן: חַזַ"ל דֶערְצֵיילְן (סִפְרִי, פַּרְשַׁת רְאֵה): רֶבִּי עֲקִיבָא הָאט אַלֵיין גֶעזֶעהְן, וִוי אַ גוֹי הָאט צַאמְגֶעבִּינְדְן זַיין טַאטְן פַאר זַיין הוּנְט, אוּן דֶער

הוּנְט הָאט אִים אוֹיפְגֶעגֶעסְן. אוּן דֶער אִיד גֵייט אַהֵיים, אוּן עֶר וֶוערְט גֶעוואוֹיר אַז הוּנְטְן הָאבְּן אוֹיפְגֶעגֶעסְן דֶעם גוֹי.

הָאט דֶער הֵיילִיגֶער יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל אוֹיסְגֶעפִירְט: גֵיי לְחַיִים וּלְשָׁלוֹם! ווִי נָאר זֵיי זֶענֶען אַרוֹיס רוּפְט זִיךְ רֶבִּי אַלְטֶער אָן פַאר זַיין אֵיידֶעם: דוּ בִּיזְט אַ גֶעהָאלְפֶענֶער! וֶוען עֶר אִיז אָנְגֶעקוּמֶען אַהֵיים, הֶערְט עֶר אַז דִי גַאנְצֶע פַאבְּרִיק פוּן דֶעם גוֹי אִיז אַרוֹיף אִין פַייעֶר, אוּן עֶס אִיז אִינְגַאנְצְן פַארְבְּרֶענְט גֶעוָוארְן, אוּן עֶס אִיז גָארְנִישְׁט גֶעבְּלִיבְּן דֶערְפוּן.

דָאס זֶעלְבֶּע בַּיי יֶעדֶער מֶענְטְשׁ וֶוען עֶר לֶערְנְט אַ מַאֲמַר חַזַ"ל, זָאל עֶר ווִיסְן אַז דָאס אִיז זַיין חַיוּת, אוּן דָאס וֶועט אִים בְּרֶענְגֶען זַיין גַאנְצֶע יְשׁוּעָה.

יא.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב׳ סִימָן ז׳): חֲנוּכָּה אִיז מְרוּמָז אִינֶעם פָּסוּק (בַּמִדְבָּר יד, יט): **סְלַח נָא לַעֲוֹן הָעָם הַ׳זֶּה כְּ׳גֹדֶל חַ׳סְדֶּךָ וְ׳כַאֲשֶׁר נָ׳שָׂאתָ וְכוּ׳**, דָאס

הֵייסְט אַ גַאנְץ יוֹם כִּפּוּר בֶּעהְט אַ מֶענְטְשׁ: ׳סְלַח לָנוּ׳ רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם זַיי מִיר מוֹחֵל, אִיךְ הָאבּ גֶעזִינְדִיגְט. אוּן וִוי אַזוֹי וֵוייסְט אַ מֶענְטְשׁ צוּ עֶס אִיז נִתְקַבֵּל גֶעוָוארְן זַיין תְּפִלָּה אוּן זַיין תְּשׁוּבָה? אֶפְשָׁר הָאט עֶר זִיךְ גוּט אָפְּגֶענַארְט?! נָאר אַז עֶר וֶועט הָאבְּן אַ לֶעכְטִיגֶער חֲנוּכָּה, דֶעמָאלְטְס וֶועט עֶר וִויסְן אַז זַיין תְּשׁוּבָה אִיז אָנְגֶענוּמֶען גֶעוָוארְן.

אוֹיךְ זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי (שָׁם): דִי רָאשֵׁי תֵּיבוֹת פוּן ׳כִּסְלָיי״ו׳ אִיז וַ׳יַּרְא י׳ כִּ׳י סָ׳ר לִ׳רְאוֹת (שְׁמוֹת ג, ד), דָאס הֵייסְט: מֹשֶׁה רַבֵּינוּ אִיז גֶעוֶוען אַ מַנְהִיג הַדוֹר, וָואס הָאט צוּגֶעלֵייגְט דָאס הַארְץ צוּ קוּקֶען אוֹיף דִי צָרוֹת וָואס אִידְן לַיידְן, אוּן עֶר הָאט רַחְמָנוּת גֶעהַאט אוֹיף זֵיי, וָואס דֶער עִיקָר צָרוֹת אִיז דָאס וָואס אִידְן פַאלְן נֶעבֶּעךְ דוּרֶעךְ מִיט עֲבֵירוֹת, וָואס אַ אִיד לוֹיט זַיין הֵיילִיגֶע נְשָׁמָה וָואס עֶר הָאט, קֶען עֶר נִישְׁט פַארְנֶעמֶען אוּן טְרָאגְן אוֹיף זִיךְ עֲבֵירוֹת, אוּן וֶוען דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט דָאס גֶעזֶעהְן, הָאט עֶר אִים גֶערוּפְן צוּ זִיךְ אוּן גֶעזָאגְט: מֹשֶׁה! אוּן דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט אִים דֶעמָאלְטְס גֶעזָאגְט דוּ וֶועסְט זַיין כֹּהֵן, בַּיי דִי ׳חֲנוּכַּת

הַבַּיִת׳ פוּנֶעם ׳מִשְׁכָּן׳, אוּן דוּ וֶועסְט זַיין דֶער ׳מַנְהִיג יִשְׂרָאֵל׳;

זֶעהְט מֶען פוּן דֶעם, וֶוער קֶען וֶוערְן אָנְגֶערוּפְן אַ מַנְהִיג? וֶוער עֶס הָאט רַחְמָנוּת אוֹיף אִידִישֶׁע קִינְדֶער, אוּן עֶר שְׁלֶעפְּט זֵיי אַרוֹיס פוּן עֲבֵירוֹת, אוּן עֶס גֵייט אִים אִין לֶעבְּן אַז עֶס זָאל זַיין שִׁידוּכִים בַּיי אִידִישֶׁע קִינְדֶער, אוּן אַז זֵיי זָאלְן חֲתוּנָה הָאבְּן וָואס פְּרִיעֶר, אַזוֹי אַרוּם וֶועלְן זֵיי גֶערַאטֶעוֶועט וֶוערְן פוּן עֲווֹנוֹת, דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק ב׳ סִימָן פט): דֶער צַדִּיק אִיז דֶער שַׁדְכָן וָואס מַאכְט אַלֶע שִׁידוּכִים. וַוייל דָאס אִיז דִי גַאנְצֶע אַרְבֶּעט פוּן אַ אֱמֶתְ׳ן מַנְהִיג, אַרַיינְצוּבְּרֶענְגֶען קְדוּשָׁה וְטָהֳרָה צְווִישְׁן אִידִישֶׁע קִינְדֶער, אוּן זֵיי זָאלְן חֲתוּנָה הָאבְּן וָואס שְׁנֶעלֶער.

יב.

עֶס שְׁטֵייט (תִּיקּוּנֵי זֹהַר, דַף ט ע״ב; וְעַיֵּין מִשְׁנַת חֲסִידִים מַסֶכֶת חֶשְׁוָן כִּסְלָיו, פ״א ס״ג): יֶעדֶער חוֹדֶשׁ הָאט אַן אַנְדֶערְן ׳צִירוּף׳ פוּן דֶעם ׳שֵׁם הֲוָיָ״ה׳, אוּן דֶער צִירוּף פוּן חוֹדֶשׁ כִּסְלֵיו גֵייט אַרוֹיס פוּן דֶעם פָּסוּק (בְּרֵאשִׁית נ, יא): וַ׳יַּרְא

י׳וֹשֵׁב הָ׳אָרֶץ הַ׳כְּנַעֲנִי אֶת הָאֵבֶל בְּגֹרֶן הָאָטָד וְכוּ׳, וָואס דָאס שְׁטֵייט בַּיי דִי לְוָיָה פוּן יַעֲקֹב אָבִינוּ, וֶוען דִי שְׁבָטִים הָאבְּן אִים גֶעטְרָאגְן קַיין חֶבְרוֹן דָארְט צוּ בַּאגְרָאבְּן, בְּרֶענְגְט רַשִׁ״י (שָׁם) פוּן חַזַ״ל (סוֹטָה יג ע״א): אַז עֶס זֶענֶען אָנְגֶעקוּמֶען אָן אַ שִׁיעוּר אוּמוֹת אוּן זֵיי הָאבְּן גֶעוָואלְט מִלְחָמָה הַאלְטְן, בִּפְרַט דִי הֶערְן פוּן עֵשָׂו אוּן יִשְׁמָעֵאל, [וַוייל זֵיי הָאבְּן נָאךְ גֶעהַאט אַן אַלְטְן שִׂנְאָה; יִשְׁמָעֵאל אִיז בְּרוֹגֵז גֶעוֶוען אוֹיף יִצְחָק, וַוייל עֶר הָאט אַלֶעס צוּגֶענוּמֶען פוּן אִים, אוּן עֵשָׂו אִיז בְּרוֹגֵז גֶעוֶוען אוֹיף יַעֲקֹב, וַוייל עֶר הָאט אִים צוּגֶע׳גַנְבֶ׳עט דִי בְּרָכוֹת, וָואס דָאס זֶענֶען דִי צְוֵויי קְלִיפּוֹת פוּן וָואס אִידְן לַיידְן בְּמֶשֶׁךְ אַלֶע דוֹרוֹת,] אָבֶער ווִי נָאר זֵיי הָאבְּן גֶעזֶעהְן אַז יוֹסֵף הָאט אַרוֹיף גֶעלֵייגְט זַיין קְרוֹין אוֹיף דִי אָרוֹן פוּן יַעֲקֹב אָבִינוּ, הָאבְּן אַלֶע מְלָכִים אוֹיסְגֶעטוּעֶן זֵייעֶרֶע קְרוֹינֶען אוּן הָאבְּן עֶס אוֹיךְ אַרוֹיף גֶעלֵייגְט אוֹיפְן אָרוֹן, אוּן גֶעמַאכְט שָׁלוֹם, אוּן דֶער גַאנְצֶער אָרוֹן אִיז גֶעוָוארְן אַרוּם גֶענוּמֶען מִיט קְרוֹינֶען.

דַארְף מֶען פַארְשְׁטֵיין פַארְוָואס הָאבְּן זִיךְ דִי פֶעלְקֶער אַזוֹי דֶערְשְׁרָאקְן פוּן דִי קְרוֹין פוּן יוֹסֵף?! נָאר יוֹסֵף הָאט

גֶעהַאט אַזֶעלְכֶע בִּיטֶערֶע נִסְיוֹנוֹת, אוּן וֶוען עֶר אִיז גֶעוֶוען אַ בָּחוּר׳ל פוּן זִיבֶּעצְן יָאר, הָאט מֶען אִים צוּגֶענוּמֶען פוּן טַאטְן, אוּן מֶען הָאט אִים פַארְקוֹיפְט, אוּן עֶר הָאט גֶעדַארְפְט זַיין רַחְמָנָא לִצְלָן צְוִוישְׁן אַזַאלֶעכֶע עֶקֶלְהַאפְטִיגֶע שְׁמוּצִיגֶע מִצְרִים, אַזוֹי וִוי חַזַ״ל זָאגְן (תָּנָא דְבֵי אֵלִיָּהוּ פֶּרֶק ז; תּוֹרַת כֹּהֲנִים אַחֲרֵי פֶּרֶק יח): עֶס אִיז נִישְׁט גֶעוֶוען אַ פָאלְק וָואס זֶענֶען גֶעוֶוען אַזוֹי פַארְגֶרֶעבְּט אִין שְׁמוּץ אוּן אִין נִיאוּף, אַזוֹי וִוי דִי מִצְרִיִים; אוּן יוֹסֵף הַצַּדִיק נָאכְדֶעם וָואס דִי בְּרוּדֶער הָאבְּן אִים פַארְקוֹיפְט, אוּן עֶר אִיז אַרָאפְּגֶעקוּמֶען קַיין מִצְרַיִם, הָאט מֶען אִים גֶעשְׁטֶעלְט צוּ פַארְקוֹיפְן צְוִוישְׁן אַלֶע אַנְדֶערֶע שְׁוַוארְצֶע קְנֶעכְט, וָואס זֵיי זֶענֶען דִי בִּילִיגְסְטֶע עֶלֶעמֶענְטְן וָואס אִיז נָאר פַארְהַאנֶען, אוּן פַארְשְׁטֵייט זִיךְ אַז זֵיי הָאבְּן גֶעזֶעהְן דָארְט אַ בָּחוּר מִיט שֵׁיינֶע גֶעקְרַייזְלְטֶע פֵּיאוֹת שְׁטֵיין, הָאט אִים אֵיינֶער גֶעגֶעבְּן אַ שְׁטֶעךְ, אַ צְוֵוייטֶער אַ זֶעץ, אַן אַנְדֶערֶער הָאט גֶעצוֹיגְן דִי פֵּיאוֹת וְכוּ׳, אוּן אַזוֹי אוֹיךְ הָאט עֶר זִיךְ גֶעדַארְפְט דְרֵייעֶן צְוִוישְׁן דִי עֶרְגְסְטֶע פְּרִיצוּת וָואס אִיז נָאר שַׁיָיךְ רַחְמָנָא לִצְלָן, אוּן דָאךְ הָאט עֶר זִיךְ גֶעהִיטְן דִי אוֹיגְן, אַזוֹי וִוי חַזַ״ל זָאגְן

(בְּרָכוֹת כ ע״א; וְעַיֵין בְּרֵאשִׁית רַבָּה צח, יח; בַּמִדְבָּר רַבָּה יד, ו). און אוֹיבּ אִיז דָאס נִישְׁט גֶענוּג, הָאט עֶר נָאךְ גֶעהַאט אַ בִּיטֶערֶער שְׁוֶועדֶע נִסָיוֹן מִיט דִי וַוייבּ פוּן פּוֹטִיפַר, און מֶען לֵייגְט אִים נָאךְ אַרַיין אִין תְּפִיסָה, מִיט גְרוֹיסֶע בִּזְיוֹנוֹת.

נָאר יוֹסֵף הָאט גֶעהַאט צְוֵויי זַאכְן וָואס דָאס הָאט אִים דֶערְהַאלְטְן, אֵיינְס; עֶר אִיז גֶעוֶוען שְׁטֶענְדִיג פְרֵיילִיךְ (דְבָרִים רַבָּה ד, ז). און מֶען זֶעהְט וֶוען דֶער 'שַׂר הַמַשְׁקִים' מִיט דֶעם 'שַׂר הָאוֹפִים', צְוֵויי שְׁמוּצִיגֶע מִצְרִים, זֶענֶען גֶעזֶעצְן אִין תְּפִיסָה, און זֶענֶען גֶעוֶוען טְרוֹיעֶרִיג און מָרָה שְׁחוֹרָה'דִיג, הָאט עֶר זֵיי גֶעפְרֶעגְט (בְּרֵאשִׁית מ, ז): פַארְוָואס זֶענְט אִיר אַזוֹי טְרוֹיעֶרִיג? שְׁטֶעלְט אַייךְ פָאר, אַ מֶענְטְשׁ זִיצְט אִין תְּפִיסָה אִיז עֶר דָאךְ מוֹרָא'דִיג צוּבְּרָאכְן און טְרוֹיעֶרִיג, נָאר וְויבַּאלְד יוֹסֵף הַצַדִיק אִיז שְׁטֶענְדִיג גֶעוֶוען זֵייעֶר פְרֵיילֶעךְ, הָאט עֶר נִישְׁט גֶעקֶענְט פַארְלַיידְן אַז מֶען אִיז טְרוֹיעֶרִיג, אֲפִילוּ שְׁמוּצִיגֶע גוֹיִם, און עֶר הָאט דָארְט שְׁטֶענְדִיג פְרֵיילֶעךְ גֶעמַאכְט.

עֶס אִיז אַמָאל גֶעוֶוען אַ בְּרֶסְלְבֶ׳ער חָסִיד, עֶר אִיז גֶעגַאנְגֶען זִיךְ מִתְבּוֹדֵד זַיין, פְּלוּצְלִינְג בַּאפַאלְט אִים אַ שְׁוַוארְצֶער גוֹי, און עֶר הָאט גֶעמַאכְט אַ הָאלְ״ד-אָפּ, אָבֶער אַזוֹי ווִי דֶער אִיד הָאט נִישְׁט גֶעקֶענְט קַיין עֶנְגְלִישׁ, [עֶר אִיז נִישְׁט גֶעוֶוען פון דָאהִי], הָאט עֶר אָנְגֶעכַאפְּט דֶעם גוֹי און זִיךְ גֶענוּמֶען טַאנְצְן מִיט אִים פְרֵיילִיכֶע נִגוּנִים אָן אוֹיפְהֶער, בִּיז עֶר הָאט אִים אָפְּגֶעלָאזְט.

אַ עֶנְלִיכֶע מַעֲשֶׂה, הָאט פַּאסִירְט אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, מֶען הָאט אַיינְגֶעזֶעצְט אַ אִיד אִין אַ תְּפִיסָה פול מִיט אַרַאבֶער, [זַיין חֵטְא אִיז גֶעוֶוען, עֶר אִיז גֶעגַאנְגֶען נָאךְ גֶעלְט אוֹיף אַ פְּלַאץ ווִי זֵיי הָאבְּן נִישְׁט גֶעלָאזְט,] הָאט עֶר זִיךְ אוֹיפְגֶעשְׁטֶעלְט דָארְטְן אִין תְּפִיסָה, און עֶר הָאט זִיךְ גֶענוּמֶען טַאנְצְן "כָּאלָא מִן עֲלַא" [= אַלֶעס אִיז פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן,] בִּיז אַלֶע אַרַאבֶער הָאבְּן אוֹיךְ מִיט אִים מִיט גֶעטַאנְצְן, "כָּאלָא מִן עֲלַא", "כָּאלָא מִן עֲלַא"; ווִי דֶער אוֹיפְזֶעעֶר פון דִי תְּפִיסָה הָאט גֶעזֶעהְן וָואס עֶס גֵייט דָא פָאר, הָאט עֶר גְלַייךְ גֶענוּמֶען דֶעם אִיד און אִים אַרוֹיסְגֶעוָוארְפְן פון דָארְט, עֶר זָאל נִישְׁט מַאכְן פְרֵיילִיךְ דָא.

די צְוֵוייטֶע זַאךְ: עֶר הָאט שְׁטֶענְדִיג גֶערֶעדְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן; אַזוֹי וִוי דֶער פָּסוּק זָאגְט (בְּרֵאשִׁית לט, ג): וַיַּרְא אֲדֹנָיו כִּי הֲוָיָ"ה אִתּוֹ וְגוֹ׳, - דֶער מִצְרִי הָאט גֶעזֶעהְן אַז דֶער בַּאשֶׁעפֶער אִיז מִיט אִים; וְויאַזוֹי הָאט עֶר דָאס גֶעזֶעהְן? זָאגְט רַשִׁ"י (שָׁם): 'שֵׁם שָׁמַיִם שָׁגוּר בְּפִיו', עֶר הָאט גֶעזֶעהְן אַז יוֹסֵף הָאט שְׁטֶענְדִיג גֶערֶעדְט פוּן בַּאשֶׁעפֶער, אַזוֹי וִוי דֶער מִדְרָשׁ זָאגְט (תַּנְחוּמָא וַיֵּשֶׁב, ח): יוֹסֵף הַצַּדִיק הָאט שְׁטֶענְדִיג גֶערֶעדְט צוּם בַּאשֶׁעפֶער, און דֶער מִצְרִי הָאט אִים גֶעפְרֶעגְט: וָואס מַאכְסְטוּ מִיט דַיין לִיפְּן? דוּ מַאכְסְט כִּישׁוּף?! הָאט עֶר אִים גֶעעֶנְטְפֶערְט: אִיךְ בֶּעט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן וְכוּ׳, וַוייל יוֹסֵף הַצַּדִיק הָאט שְׁטֶענְדִיג גֶערֶעדְט צוּם בַּאשֶׁעפֶער, און מִתְפַּלֵל גֶעוֶוען. זֶעהְט מֶען, אַז דִי צְוֵויי זַאכְן: שִׂמְחָה און הִתְבּוֹדְדוּת, הָאבְּן אִים דֶערְהַאלְטְן.

קוּמְט אוֹיס אַז דָאס גְרוֹיסְקֵייט פוּן יוֹסֵף הַצַּדִיק אִיז גֶעוֶוען אַז עֶר אִיז דוּרֶעךְ גֶעגַאנְגֶען אַזוֹיפִיל שְׁוֶוערֶע און בִּיטֶערֶע נִסְיוֹנוֹת, דָאךְ הָאט עֶר זִיךְ דֶערְהַאלְטְן, און עֶר הָאט אַלֶעס אִיבֶּערְגֶעלֶעבְּט, בִּיז עֶר הָאט זוֹכֶה גֶעוֶוען, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט אִים גֶעהָאלְפְן, אַז עֶר הָאט

חֲתוּנָה גֶעהַאט, אוּן עֶר הָאט בַּאקוּמֶען אַ קְרוֹין; וָואס אִיז גֶעוֶוען זַיין קְרוֹין? אַז עֶר הָאט זִיךְ גֶעקֶענְט בַּארִימֶען, אַז עֶר הָאט גֶעהַאט רֵיינֶע אָפְּגֶעהִיטֶענֶע אוֹיגְן, וֶועגְן דֶעם וֶוען עֵשָׂו אוּן יִשְׁמָעֵאל הָאבְּן גֶעוָואלְט מִלְחָמָה הַאלְטְן, אוּן יוֹסֵף הָאט אַרָאפּ גֶעלֵייגְט זַיין קְרוֹין, הָאבְּן זֵיי זִיךְ דֶערְשְׁרָאקְן. וַוייל פוּן אַ בָּחוּר וָואס קֶען זִיךְ דֶערְהַאלְטְן אִין דִי שְׁוֶוערְסְטֶע מַצָּבִים, אוּן עֶר בְּלַייבְּט עֶרְלִיךְ, מוּזְן אַלֶע בָּטֵל וֶוערְן פַּאר אִים.

אוּן דָאס דַארְף זַיין אַ מוֹרָא'דִיגֶע הִתְחַזְקוּת פַּאר יֶעדְן בָּחוּר; אַז אֲפִילוּ עֶס אִיז אִים זֵייעֶר זֵייעֶר שְׁוֶוער, דָאךְ דֶערְהַאלְט עֶר זִיךְ, אוּן עֶר לֶערְנְט יֶעדְן טָאג: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְמָרָא, אוּן וִוי בִּיטֶער עֶס אִיז אִים, כַאפְּט עֶר אַריין נָאךְ אַ פֶּרֶק מִשְׁנַיוֹת, אוּן נָאךְ אַ דַף גְמָרָא, אוּן עֶר דֶערְהַאלְט זִיךְ מִיט שִׂמְחָה אוּן תְּפִלָּה, אִיז דָאס דֶער גְרֶעסְטֶער זַאךְ, אַזוֹי וִוי דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי הָאט גֶעזָאגְט (קִיצוּר לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן סִימָן ו): הָעִיקָר, מַה שֶּׁקּוֹרִין דֶערְהַאלְטְן זִיךְ.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן מִיר זָאלְן שׁוֹין אַלֶע זוֹכֶה זַיין דֶערְלֶעבְן צוּ זֶעהְן דֶעם בִּנְיָן בֵּית הַמִקְדָשׁ דוּרֶעךְ מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, אוּן אַלֶע בַּחוּרִים זָאלְן בְּקָרוֹב וֶוערְן חַתָנִים, אוּן אַלֶע אִידִישֶׁע טֶעכְטֶער - כַּלוֹת, אוּן חֲתוּנָה הָאבְן וָואס שְׁנֶעלֶער, אוּן עֶס זָאל זַיין אַ חוֹדֶשׁ שֶׁל שִׂמְחָה.

~תַּם וְנִשְׁלַם שֶׁבַח לָאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם~

הספר
הקדוש הזה

נדפס לטובת נשמת בעל מחבר
של הספר הזה מאור עינינו,
חיות נפשינו, עטרת ראשינו, כבוד
קדושת מרן הגה"ק רבי

אליעזר שלמה

בן רבי

מנחם זאב

זצוקללה"ה
נלב"ע י"ד שבט תשע"ה

ת.נ.צ.ב.ה.

הספר הקדוש הזה
נדפס לזכות

יואל בן ריצא רעכיל נ"י
וזוגתו
אסתר גיטל בת חיי שרה האדיא תחי'

וילדיהם

שלמה, אלחנן חיים, מרים העניא זיסל,
שמעון, נחמן נתן, יצחק דוד, צבי,
רחל לאה, יוסף, מנחם, יחזקאל.

הקדוש ברוך הוא ימלא את כל משאלות לבם לטובה, ויתברכו מפי אל עליון בבני חיי ומזוני רוויחא, ויזכו לרוות רוב נחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם, אמן כן יהי רצון.

בס"ד
בשורה טובה
ומשמחת!
שוין יעצט
דא צו באקומען
אפגעשיקט יעדע וואך
צו אייער
טיר
אויף די פאסט
די שטארק אויפגעכאפטע
וועכנטליכע קונטרסים
עצתו
אמונה
הערליכע בריוו, שאלות
ותשובות אין אלע אקטועלע
נושאים אין טאג טעגליכן לעבן,
געשריבן דורכ'ן ראש ישיבה
הרה"ג ר'
יואל רוטה
שליט"א
היכל הקודש
חיזוק
צום טיר
רופט אדער טעקסט
קרן הדפסה היכל הקודש
718•387•2691
אדער שיקט א אימעיל צו: subscribe@kerenhadfusa.org
goodpointmediainc@gmail.com